

## KOMENTÁŘ

K **31. prosinci 2013** žilo na území Jihomoravského kraje **1 170 078 obyvatel**, proti konci roku 2012 se počet obyvatel zvýšil o 1 428 osob. Zásluha na populačním nárůstu je více na straně přirozeného přírůstu - narodilo se o 774 osob více, než v kraji zemřelo. Migrační přírůstek obyvatel byl nižší - do kraje se přistěhovalo o 654 osob více, než se z kraje vystěhovalo.

Počet obyvatel se na konci roku 2013 snížil ve 3 okresech Jihomoravského kraje, a to v Brně (o 819 osob), v okrese Hodonín (o 423 osob) a v okrese Znojmo (o 98 osob). V okrese Hodonín a Znojmo byl zaznamenán přirozený úbytek obyvatel i úbytek obyvatel stěhováním, v Brně byl celkový pokles počtu obyvatel způsoben jen stěhováním. V okresech Blansko, Brno-venkov a Vyškov byl zaznamenán současně migrační i přirozený přírůstek obyvatel. V okrese Břeclav byl shodný počet narozených a zemřelých, počet obyvatel okresu tak vzrostl jen zásluhou stěhování. Nejvíce obyvatel, a to 2 062, přibýlo v okrese Brno-venkov.

Na konci roku 2013 žilo v Jihomoravském kraji **572 533 mužů** (48,9 %) a **597 545 žen** (51,1 %), na 1 000 mužů tak připadalo 1 044 žen. Nejvyšší rozdíl v počtu mužů a žen se projevuje ve věkové skupině 65 a více let, zde bylo 40,6 % mužů a 59,4 % žen (na 1 000 mužů této věkové skupiny připadalo 1 465 žen). Z okresů kraje byl nejvyšší podíl žen v populaci okresu Brno-město, podíl 51,8 % žen znamenal, že na 1 000 mužů připadalo 1 075 žen. Dětská složka populace (věk 0 až 14 let) se ve všech okresech kraje vyznačovala vyšším podílem chlapců, ve skupině obyvatel v ekonomicky aktivním věku (15 až 64 let) byl nadpoloviční podíl žen pouze v okrese Brno-město, v ostatních okresech v populaci této věkové skupiny převažovali muži.

Z pohledu věkové skladby obyvatelstva největší část tvoří osoby **ve věku 15 až 64 let (67,4 %)**, následuje skupina obyvatel **ve věku 65 a více let (17,8 %)**, nejnižší podíl, a to **14,8 %**, tvoří **obyvatelé ve věku do 14 let**. Rok 2004 byl posledním rokem, ve kterém podíl dětské složky obyvatel byl vyšší, než podíl obyvatel ve věku 65 a více let (14,7 %, resp. 14,6 %). Právě podíl dětské složky obyvatel v kraji se po předchozím postupném snižování zvyšuje od roku 2009 (minimum 13,8 % v roce 2008). Pro ilustraci dlouhodobého vývoje lze uvést podíly jednotlivých věkových skupin v roce 1991 - podíl dětí tvořil 20,6 %, podíl osob ve věku 15 až 64 let dosáhl 66,0 % a osob starších 65 let bylo 13,4 %. Z okresů kraje byl na konci roku 2013 nejvyšší podíl dětí z celku v okrese Brno-venkov (16,4 %), nejnižší v okrese Hodonín (13,8 %). Nejvyšší podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let byl v okrese Břeclav a Hodonín (shodně 68,9 %), nejnižší v Brně-městě (66,5 %). Nejvyšší podíl obyvatel nejstarší věkové skupiny byl v Brně-městě (19,3 %), nejnižší pak v okrese Znojmo (16,6 %).

Ze zastoupení 3 základních věkových skupin obyvatel kraje jsou konstruovány indexy stáří, závislosti či ekonomického zatížení. Hodnota **indexu stáří** udává, že na 100 dětí připadlo 120,2 osob starších 65 let. Hodnota **indexu závislosti I** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 21,9 dětí, hodnota **indexu závislosti II** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 26,3 osob starších 65 let a konečně hodnota **indexu ekonomického zatížení** udává, že na 100 obyvatel ve věku 15 až 64 let připadá 48,2 obyvatel v dětském věku a poproduktivním věku.

**Průměrný věk** mužů v Jihomoravském kraji dosáhl v roce 2013 hranice 40,1 let, což bylo o 5,3 roku více než v roce 1991, průměrný věk žen se v roce 2013 ve srovnání s rokem 1991 zvýšil o 4,7 roku a dosáhl hodnoty 43,2 let. Nejvyšší průměrný věk měli obyvatelé Brna – muži 40,7 let, ženy 44,1 let, naopak nejnižší průměrný věk byl v okrese Brno-venkov – muži 39,3 let a ženy 41,8 let.

V průběhu roku 2013 se v Jihomoravském kraji narodilo 12 437 dětí, **živě se narodilo 12 403 dětí**, mrtvě 34 dětí. Proti roku 2012 byl počet živě narozených dětí o 64 dětí vyšší. Dlouhodobě se rodí více chlapců než dívek, v roce 2013 to bylo 6 290 chlapců (50,7 %) a 6 113 děvčat. Pro porovnání porodnosti v okresech kraje je vhodné použít přepočtení živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu (hrubá míra porodnosti). V tomto smyslu pak nejvyšší porodnost byla v okrese Brno-město a Brno-venkov (11,4 živě narozených na 1 000 obyvatel), nejnižší pak v okrese Hodonín (8,9 živě narozených na 1 000 obyvatel). Pro doplnění - 4 914 živě narozených dětí, tedy 39,6 % z celku, se narodilo mimo manželství. Nejvyšší podíl mimomanželsky narozených dětí byl zaznamenán v okrese Znojmo (46,9 %), naopak v okrese Brno-venkov jejich podíl činil 34,7 %.

V průběhu roku 2013 **zemřelo** v Jihomoravském kraji **11 629 osob** (5 842 mužů, 5 787 žen), což bylo o 80 osob méně než v roce minulém. Hrubá míra úmrtnosti (přepočtení počtu zemřelých na 1 000 obyvatel) činila 10,0 zemřelých na tisíc osob. Z okresů Jihomoravského kraje nejvíce lidí zemřelo v Brně-městě (3 871 osob), což znamenalo i nejvyšší úroveň úmrtnosti v relativním vyjádření (10,3 zemřelých na 1 000 obyvatel). Nejnižší úmrtnost (9,5 osob na 1 000 obyvatel) byla v okrese Brno-venkov.

Do Jihomoravského kraje se během roku 2013 **přistěhovalo 9 308 osob**, což bylo o 164 osob méně než v roce 2012. Z ostatních krajů ČR se přistěhovalo 5 697 osob (61,2 % přistěhovalých) a 3 611 osob ze zahraničí (38,8 % přistěhovalých). Ve stejném období se z kraje **vystěhovalo 8 654 osob** (o 889 osob více než za 12 měsíců roku 2012). Do ostatních krajů ČR se vystěhovalo 5 487 osob (63,4 % vystěhovalých) a 3 167 osob se odstěhovalo do zahraničí (36,6 % vystěhovalých).

Zásluhou stěhování se počet obyvatel v Jihomoravském kraji zvýšil o 654 osob. Na přírůstku obyvatel stěhování se dvěma třetinami podílí saldo zahraničního stěhování (z ciziny se přistěhovalo o 444 osob více, než se do ciziny z kraje vystěhovalo) a jednou třetinou saldo vnitřního stěhování (z ostatních krajů ČR se přistěhovalo o 210 osob více, než se do jiných krajů ČR z kraje vystěhovalo). Mezi cizinci, kteří se přistěhovali do Jihomoravského kraje, převládali občané ze Slovenska a Ukrajiny.

Celkem **725 096 obyvatel** žilo na konci roku 2013 ve 49 městech Jihomoravského kraje, počet obyvatel ve městech se **snížil o 751 osob**. Podíl městského obyvatelstva na konci roku 2013 činil 62,0 % (v roce 2012 62,1 %). Snížení počtu obyvatel měst je výsledkem stěhování – z měst se vystěhovalo o 1 295 obyvatel více, než se do nich přistěhovalo. Přirozený přírůstek obyvatel byl kladný, ve městech se narodilo o 544 osob více, než jich zemřelo. Co do počtu obyvatel jsou nejmenším městem v Jihomoravském kraji Jevišovice v okrese Znojmo, na konci roku 2013 zde žilo 1 158 obyvatel, největším městem je Brno s více než 377 tisíci obyvateli.

### JIHOMORAVSKÁ NEJ ... <sup>1)</sup>

Ukazatel	Tři obce s nejnižší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2013	Tři obce s nejvyšší hodnotou	Okres	Hodnota v roce 2013
Počet obyvatel	Lhota u Olešnice	BK	36	Brno	BM	377 508
	Říkonín	BO	39	Znojmo	ZN	33 805
	Ústup	BK	41	Hodonín	HO	25 049
Průměrný věk celkem	Popůvky	BO	35,0	Nelepeč-Žernůvka	BO	57,3
	Hnanice	ZN	35,6	Podhradí nad Dyjí	ZN	54,1
	Malešovice	BO	35,8	Kulířov	BK	51,1
Průměrný věk mužů	Míchov	BK	33,4	Makov	BK	52,2
	Zhoř	BO	33,9	Nelepeč-Žernůvka	BO	50,0
	Práče	ZN	34,3	Střelice	ZN	49,3
Průměrný věk žen	Našiměřice	ZN	34,7	Nelepeč-Žernůvka	BO	61,7
	Popůvky	BO	35,4	Podhradí nad Dyjí	ZN	59,5
	Hnanice	ZN	35,7	Chvalatice	ZN	57,0
Podíl obyvatel ve věku 0 až 14 let	Nelepeč-Žernůvka	BO	4,8	Míchov	BK	23,4
	Zálesí	ZN	5,5	Říkonín	BO	23,1
	Lhota u Olešnice	BK	5,6	Břilovice nad Svitavou	BO	23,0
Podíl obyvatel ve věku 15 až 64 let	Nelepeč-Žernůvka	BO	49,4	Kupařovice	BO	77,2
	Bukovice	BO	53,4	Oslonovice	ZN	76,7
	Jiřice u Mor. Budějovic	ZN	54,5	Korolupy	ZN	76,2
Podíl obyvatel ve věku 65 a více let	Našiměřice	ZN	7,0	Nelepeč-Žernůvka	BO	45,8
	Hnanice	ZN	7,4	Kulířov	BK	32,4
	Práče	ZN	7,7	Makov	BK	31,4
Index stáří (počet osob ve věku 65+ let na 100 dětí ve věku 0-14 let)	Hnanice	ZN	36,6	Nelepeč-Žernůvka	BO	950,0
	Práče	ZN	39,1	Kulířov	BK	536,4
	Našiměřice	ZN	40,5	Podhradí nad Dyjí	ZN	466,7
Index závislosti I (počet dětí ve věku 0-14 let na 100 osob ve věku 15-64 let)	Zálesí	ZN	7,6	Říkonín	BO	39,1
	Lhota u Olešnice	BK	8,0	Míchov	BK	38,1
	Podhradí nad Dyjí	ZN	8,3	Tasovice	BK	36,7
Index závislosti II (počet osob ve věku 65+ let na 100 osob ve věku 15-64 let)	Našiměřice	ZN	9,3	Nelepeč-Žernůvka	BO	92,7
	Hnanice	ZN	10,2	Makov	BO	57,1
	Práče	ZN	10,5	Střelice	ZN	54,1
Index ek.zatížení (počet osob ve věku 0-14 a 65 a více let na 100 osob ve věku 15-64 let)	Kupařovice	BO	29,5	Nelepeč-Žernůvka	BO	102,4
	Oslonovice	ZN	30,4	Bukovice	BO	87,2
	Korolupy	ZN	31,3	Jiřice u Mor. Budějovic	ZN	83,3
Přirozený přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel	Lubné	BO	-61,2	Zblovice	ZN	39,2
	Podhradí nad Dyjí	ZN	-60,0	Skrchov	BK	38,1
	Nelepeč-Žernůvka	BO	-57,5	Kunčina Ves	BK	36,4
Migrační přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel	Újezd	ZN	-50,0	Říkonín	BO	162,2
	Kuřimská Nová Ves	BO	-46,9	Podhradí nad Dyjí	ZN	140,0
	Havraníky	ZN	-46,6	Zhoř	BO	72,5
Celkový přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel	Zálesná Zhoř	BO	-65,6	Říkonín	BO	162,2
	Lubné	BO	-61,2	Podhradí nad Dyjí	ZN	80,0
	Ledce	BO	-49,1	Katov	BO	76,6
Počet žen na 1 000 mužů	Lhota u Olešnice	BK	714	Nelepeč-Žernůvka	BO	1 677
	Zblovice	ZN	724	Makov	BK	1 550
	Podmyče	ZN	750	Roubanina	BK	1 463

<sup>1)</sup> bez údajů VÚ Březina, okres Vyškov